

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opuscula Spiritalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretione Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. 6. Aspirationes, motus Anagogici, orationes iaculatoriae quid sint:
Sententiis, & exemplis Sanctorum Patrum approbantur: De illarum
praestantia, & utilitate

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

ita scribit: (i) *Concors omnium quos legerim, sententia est, ad altissimam Dei cognitionem & sensum, sive experimentum, aspirationum exercitio ita animam erigi, ut si hoc Angelicum exercitium miris laudibus celebratum, ceteris omnibus antepositum frequentet, plurimum proficiat.* Habet enim tam egregiam vim extimulandi & divinis flammis urendi, ut hoc unum idoneis circumstantius septum & studio virtutum armatum, ad summam christiane vitae perfectionem & puritatem corda nostra perducat. Quamvis enim dona Dei sint unio, raptus, fructus, revelatio & illa indulgentissimi Dei interna blandimenta & solis conatibus nostris, quantumvis nervosis, illa non producamus; at certe anima & se idonee ad eas nuptias ornanti & comparanti munificentius, quam cogitare valeat, indulgentur. Hæc Joannes, cui alterum adjungo ejusdem instituti Thomam à Jesu. (k) *Si Sanctorum Patrum, inquit, aliorumque Mysticorum, qui hanc viam experti sunt, sententiae credendum est, nullam compendiosorem viam, nullumve alium in Deum assurgendi modum faciliorem ac nobiliorem eo invenies, quem sapientiam unitivam, sive amorem unitivum Mystici appellant, qui in motibus anagogicis sive aspirationibus, quibus cor enititur ad Deum assurgere, ac illi avidissime adhaerere, consistit.* Possem paginas latè implere aliorum testimonii hanc veritatem confirmantium, præsertim Bonaventurae, (l) Henrici Harphii, (m) Joannis Gersonis (n), Dionisii Chartusiani (o), Constantini de Barbanson (p); sed pro indica mihi brevitate duo proposita sufficient.

CAP. VI. *Aspirationes, Motus anagogici, Orationes jaculatoriae quid sint. Sententius & exemplis Sanctorum Patrum approbantur. De illarum præstantia & utilitate.*

I. **A** Baride in Hyperboreum Pythagoræ ævo nobilem & famosum habuisse fuerunt aureum telum, quo

i. Myst. Theol. cap. 9. k. De divina orat. lib. 4. cap. 20. l. Cap. 3. myst. Theol. ipsi a scripta, quæ est Henrici de Palma. m. Myst. Theol. lib. 2. initio p. 5. n. In myst. Theol. o. Lib. de fonte lucis. p. In semit. occult. p. 1. cap. 5. & p. 2. c. 3. Lansperg. init. Pharetræ.

vectus, ut poëtico Pegaso, celeriter per aërem volitabat, unde dictus est Æthrobates, scandens per æthera, ut refert Iamblicus. *a*) in vita Pythagoræ. Sed quod genus aurei teli potentius est, quam alatae & ignitæ Aspirations, quæ devotam animam momento in cœlum efferunt & penetrant usque ad thronum Divinitatis? *Anima*, in qua habitavit ignis Dei, ait Magnus Antonius Abbas, [b] similis est avi duabus præditæ alis, quibus volat & sursum per cœli aëra elevatur. Etenim avi præ omnibus creaturis alæ peculiares sunt: alæ verò animæ Domino obsequentes sunt virtus ignis Dei, quibus ad cœlum sursum volare vallet. Si autem his caruerit alis, minimè sursum elevari in aëra poterit, cum sit illius ignis expers; similisque erit avi suis spoliatae alis, quæ volare nequit. Hæc Antonius, qui supra jam dixerat causam ascensionis Sanctorum ad Cœlum fuisse ignem invisibilem, calorem scilicet accensum in cordibus eorum. Hoc enim igne deficiente, nemo ad cœlum aspirare, necdum ascendere valet.

I I. Sunt autem Aspirationes brevissimæ quædam Orationes, sive mente sola, sive mente simul ac ore conceptæ, atque prolatæ, quibus debet fidelis anima in quovis loco & tempore assuescere & frequenter incumbere, cor suum & voluntatem ad Deum erigens die ac nocte, domi & foris, sedens & ambulans, in quovis negotio, in quavis actione & occupatione. Scriptum est enim (*c*), oportere semper orare & numquam desicere; sed quia instabilitas naturæ nostræ, corporis cura & aliæ occupationes saepe nos distrahit, hæc Angelica Aspirationum exercitatio perpetuitatem orationis compensat. Fiunt quidem in momento & transeunt; sed jugiter permanet earum frustus & continuatur oratio continuatione boni desiderii in charitate fundati: bonum autem desiderium semper orat, quia semper clamat ante Deum sinceri amoris affectus. Beati in cœlo nunquam cessant ab actuali amore & cognitione Dei: nos verò hanc felicitatem continuis

a Cap. 18. *b* Epist. 18. *c* Luc. 18. 1.

aspirationibus æmulamur, dicentes cum Apostolo (*d*) ;
Nostra conversatio in cœlis est. Oratio enim est ascensus
 spiritus ad Deum (*e*) *Per quem ascensum*, ait S. Joannes
 Chrysostomus, (*f*) *societatem effugimus*, quam cum
 brutis animantibus habemus & cum Angelis copulamur.
 Vocantur aspirations, quia illis aspiramus ad Deum &
 per eas aspirat Deus conatus nostris : dum vero ad
 Deum aspiramus, nil nisi Deum spiramus ; & per easdem
 fervor charitatis, non minus quam vita corporis aëris as-
 piratione sustinetur. Motus quoque anagogici, id est
 sursum ducentes, nuncupantur, quia illis à rebus terre-
 nis abducimur & ad superna levamur, ac tandem ad bea-
 tam cum Deo unionem evehimur. Dicuntur orationes ja-
 culatoriæ, quia instar jaculorum & sagittarum velocissimè
 transeuntium in cor divinum tanquam in scopum jaciun-
 tur, ut ab eo dona cœlestia obtineamus. Affectus denique
 appellantur, quia sunt affectiones cordis & desideria, ac
 proposita voluntatis : nihilque aliud est aspiratio, ut eam
 Gelenius diffinit (*g*) præterquam expeditus affectus er-
 ga Deum, ut summum bonum.

III. De his plura sanctorum Patrum documenta ha-
 bemus & exempla. Augustinus (*h*) ad Probam. Dicuntur
 fratres in Ægypto crebras quidem habere orationes, sed eas
 tamen brevissimas & raptim quodammodo jaculatas, ne illa
 vigilanter erecta, quæ oranti plurimum necessaria est, per
 productiores moras evanescat, atque hebetetur intentio. Cas-
 sianus (*i*) instituta Monachorum describens : *Vtilius*
censem breves orationes, sed creberrimas fieri. Non enim
multitudine versuum, sed mentis intelligentia delectantur. Et
 in Collationibus (*k*) : *Frequenter sed breviter orandum est,*
ne immorantibus nobis inserere aliquid cordi nostro insidiator
possit inimicus. Chrysostomus (*l*) ad populum Antiochenum : *Breves & frequentes orationes fieri Christus & Pau-*

d Philip. 3. 30. *e* Damascen. l. 1. de fide orthod. c. 14. *f* De orando Deum l. 1.
g Part. 1. decisi. 6. art. 1. *h*. Epist. 121. *i* Lib. 2. Inst. v. 10. & 11. *k* Collat.
g. cap. ult. *l* Homil. 79.

lus præceperunt parvis ex intervallis. Nam si sermonem in longum extenderis, in negligentiam frequenter lapsus multam diabolo subrependi facultatem dederis & supplantandi & abducendi cogitationem ab his quæ dicuntur. Si verò continuas & crebras orationes facias, totumque tempus interpolans frequentia, facile poteris modestiam exhibere & ipsas orationes cum multa facies solertia. Aëlredus Abbas (m). Hæc devota suspiria tam grata sunt in oculis ejus, qui scrutatur renes & corda, quod non possit diu abscondere multitudinem dulcedinis suæ, quam abscondit timentibus & diligentibus se. Guilielmus Abbas S. Theodorici (n). Hauriendus est sèpè de lectionis serie affectus & formanda oratio, quæ lectionem interrumpat, & non tam impedit interrumpendo, quam puriorem continuò animum ad intelligentiam lectionis restituat. Hujusmodi oratiunculas rectè appellat Tertullianus (o), *Orationes sine agmine verborum*: & Abbas Isaac apud Cassianum (p) eas commendat tanquam verum sacrificium, pingues hostias, pura libamina, holocaustomata medullata. Sunt enim, teste B. Laurentio Justiniano (q), opus spiritualis arcus, sagittæ contra adversarios directæ, ignita vota, quæ à Christi militibus in cælum corde tacito destinantur; emin. s feriunt, celeriter emituntur, hostem non sinunt propius accedere & ascensorem frequenter unico prosternunt iectu. Rursum Chrysostomus (r): *Dic in mente, Miserere mei Deus & absolvisti precationem. Qui enim dicit, Miserere, confessionem offert & peccatum suum agnoscit, quia lapsorum est misericordiam requirere. Qui dicit, Miserere mei, remissionem delictorum accepit: qui enim misericordiam consecutus est, non punitur. Qui dicit, Miserere mei, regnum cœlorum obtinuit: quem enim Deus miseratur, non à poena solum liberat, sed futurorum etiam bonorum possessione dignatur.*

IV. Porro hunc orandi modum exemplo suo nos Christus Salvator edocuit. In horto enim iterabat hæc verba:

m De duobus discip. n Epist. ad Fr. de Monte Deli, inter Op. S. Bernardi c. 10.
o De orat. cap. 1. p. Collat. 9. cap. ult. q De intern. confitu. cap. 10. r De An. 12, tom. 1.

(f) Pater si possibile est , transeat à me calix iste : veruntamen non mea , sed tua voluntas fiat . Et in Cruce magnos sustinens cruciatus aliquam interdum ex his aspirationibus ardentissimo fervore jaculabatur , dicens ; (t) Pater dimitte illis , quia nesciunt quid faciunt . Deinde : Deus meus , Deus meus , ut quid dereliquisti me . Ac postea : Pater in manus tuas commendō spiritum meum . (u) Nehemias interrogatus à Rege , priusquam responderet , mentem ad Deum sustulit , ad solium Divinitatis animi sui nuntio celerimē amandato . Judith (x) Holofernem percussura apprehendit comam capitis ejus & ex corde ignitam protulit & brevissimam orationem dicens , Confirmā me Domine Deus in hac hora . Sancti in cœlo requiem non habent die ac nocte dicentes (y) , Sanctus , Sanctus , Sanctus . (z) Basilius suadet peccatori , ut ad imitationem Chanañæ identidem in clamet illud , Miserere mei fili David . De S. Marcella scribit Hieronymus (a) , eam semper cantasse illud Psalmi , In corde meo abscondi eloquia tua , ut non peccem tibi . S. Malachias , teste Bernardo in ejus vita , raptim quodammodo & velut jaculum emittebat orationem . Thais olim meretrix edocta à Paphnutio Abbe sic orabat : Qui plasmasti me miserere mei . (b) Cassianus usum multiplicem hujus versiculi , Deus in adjutorium meum intende , elegantissimē commendat in Collationibus . Ex vitis Patrū multa hic referri possunt . Abbas Isaias vidit cuiusdam Monachi orationem , dum manducaret , ascendere instar ignis in conspectum Dei . Alius quidam , dum colloqueretur cum aliis fecit centum & tres orationes . Abbas Macarius de modo orandi à quibusdam interrogatus dixit , Non est opus multum loqui in oratione , sed extendere manus frequenter & dicere , Domine , sicut vis & scis , miserere mei . (c) Moyses Æthiops olim princeps latronum , quinquaginta quotidie orationes perage-

f Matt. 26. 39. t Ibid. 27. 46. u Efraim 2. 4. x Judith 13. 9. y Apoc. 4. 8.
z Exhort. ad Baptism. a Epist. 16. ad Principiam. b Collat. 10. cap. 10. 1.
vitæ Pat. Rosyrid , lib. 5. libel. 12. c Ibid. libel. 8.

bat :

bat: Paulus Monachus trecentas: quædam Virgo septuagintas. Nartat Theodoreetus (*d*) Simeonem Stylitam innumeratas quotidianas adorationes peregrinatus, adeo ut unus numeraverit aliquando mille ducentas quadraginta quatuor, alias omittens, quia lassus destitit numerare. Quidam Christophorus (*e*) Monachus centies in nocte orabat. Beata Clara de Monte Falco millies quotidianas Deum adorabat genua flectens & totidem fundens jaculatorias orationes, ut testatur in ejus vita Baptista Pergilius. (*f*) S. Franciscus tota nocte orabat hæc sola verba repetens: *Deus meus & omnia*. Pater Didacus Martinez, Peruani Regni dictus Apostolus, quotidie dicebat sexcentis quandoque vicibus (*g*) *Deo gratias*; & ad hoc alios hortabatur dicens, nullam orationem breviorem esse, nullam Deo magis acceptam. Alius quidam è Societate Jesu Jacobus Cerrutus (*h*) nomine, innumerabiles actus amoris & gratiarum actionis singulis diebus eliciebat, qui pervenerunt aliquando ad viginti quatuor millia: vota vero ter millies quotidie renovabat. [*i*] Sub regimine P. Consalvi Sylveriae erant qui brevi oratiuncula decies millies in die divinum auxilium invocarent. [*k*] Similem orandi frequentiam æmulabantur ex eadē Societate suis scriptis notissimi viri Sebastianus Barrada & Franciscus Suarez, [*l*] ut alios omittam. Non erit finis exemplorum, si omnium Religiosorum Ordinum percurrere historias velim & gesta omnium Sanctorum. Recentiora quædam habet Joannes Rho in Historia Virtutum.

V. Tanti momenti est ad assequendam brevi tempore perfectionem hoc exercitium, ut illud semper plurimi æstimarint quotquot fuerunt viri doctrina & sanctitate conspicui. Hoc enim tamquam igne in cordibus nostris accenso consumuntur omnia peccata, vitia omnia destruuntur. Tollit id à nobis quicquid est terrenæ adhæsio-

d Ibid. lib. 9. *e* Ibid. lib. 10. *f* Part. 11. c. 6. *g* Nicol. Lancicius. *h* Opusc. Spirit. 11. cap. 30. *i* Ibid. 11. *k* Nicol. Codignus in vita P. Consalvi 1. 3. c. 10. *l* Ioan. Rho in Hist. virtutum 1. 3. c. 8.

nis, quicquid deformitatis, quicquid dissimiles nos facit Deo & sanctam cum illo unionem impedit. Eo mediante vincuntur tentationes, acquiruntur virtutes, perficiuntur operationes, cœlesti lumine imbuitur intellectus, exercentur actus supernaturales, purificatur intentio, erigitur affectus, inflammatur voluntas, disponitur mens ad contemplationem & totus homo in Deum transfunditur. *Preces tacite multum habent acuminis*, ait Abbas Gillebertus, [m] privatim fiunt, sed privata non petunt; *submissior est vox*, sed mens intensior. *Verbis non eget, nec utitur oratio quæ puro & pleno fertur affectu*. Divinus homo & in schola amoris versatissimus Franciscus [n] Salesius Episcopus Genevensis studium orationis & usum aspirationum unum & idem esse cum mystica Theologia doctè & luculenter ostendit. Quia sicut Scholastica Theologia habet Deum pro objecto, mystica etiam non nisi de Deo loquitur, sed cum triplici discrimine. Illa differit de Deo, ut Deus est: hæc ut summè amabilis est. Illa de Deo loquitur cum hominibus & inter homines: hæc de Deo cum eodem Deo, ac in ipso Deo. Illa tendit ad Dei cognitionem, facitque nos doctos & Theologos: hæc tendit ad amorem & nos ardentes reddit, ac Theophilos. Principale itaque hujus exercitium est cum Deo loqui & ipsum Deum in fundo cordis loquentem audire secretis aspirationibus & alloquis, quæ à nemine nisi ab ipso dicente & à Deo intelliguntur. Optimè de hac re pius Poëto. [o]

*Ille meos gemitus, mea scit suspiria solus,
 Quem fugit humani nulla latebra sinus.
 Quid clamem, mea dum sese suspiria rumpunt,
 Non nisi nos soli novimus, ille & ego.
 Nemomeos gemitus, vota, aut suspiria novit.
 Nemo, duo nisi nos & duo sufficimus.*

^m Serm. 23, in Cant. ⁿ De amore Dei 1. 6. c. 1. ^o Herman. Hugo priorum elegia procœiali.